Aan: het Algemeen Bestuur van Werkzaak Rivierenland
Afschrift: het Dagelijks Bestuur van Werkzaak en de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten

Betreft: Waarborging van bestaanszekerheid voor inwoners binnen het werkgebied van Werkzaak Rivierenland

Geacht bestuur, geachte raadsleden,

De Cliëntenraad van Werkzaak Rivierenland heeft als taak de belangen te behartigen van cliënten van Werkzaak en het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren over beleid en uitvoering binnen het sociaal domein. Vanuit deze verantwoordelijkheid en vanuit signalen die wij ontvangen van inwoners en cliënten, brengen wij hierbij een ongevraagd advies uit over het thema bestaanszekerheid.

De Cliëntenraad van Werkzaak Rivierenland maakt zich zorgen over de toenemende bestaansonzekerheid van inwoners binnen ons werkgebied.

Veel inwoners worden dagelijks geconfronteerd met stijgende kosten voor levensonderhoud. Boodschappen worden duurder, zorgkosten nemen toe, energieprijzen blijven voor veel huishoudens een grote last en ook de kosten voor vervoer en andere basisvoorzieningen stijgen. Tegelijkertijd zien wij dat landelijke beleidskeuzes en bezuinigingsmaatregelen de druk op huishoudens met een laag en midden inkomen verder vergroten.

Als cliëntenraad merken wij dat steeds meer inwoners moeite hebben om financieel rond te komen. Daarbij gaat bestaansonzekerheid niet alleen over geld. Het gaat ook over de voortdurende onzekerheid over de toekomst, de vraag of rekeningen kunnen worden betaald, de mogelijkheid om mee te doen in de samenleving en het vertrouwen dat ondersteuning beschikbaar is wanneer dat nodig is.

Recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau laat zien dat bestaansonzekerheid niet uitsluitend wordt veroorzaakt door een gebrek aan financiële middelen. Ook gevoelens van uitsluiting, onzekerheid, schaamte en de complexiteit van systemen en regelgeving spelen daarbij een belangrijke rol. Het onderzoek benadrukt dat inwoners behoefte hebben aan vertrouwen, maatwerk, duidelijke communicatie en ondersteuning die aansluit bij hun leefwereld. Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau, *Bestaansonzekerheid vanuit de beleving van mensen*.

De cliëntenraad onderschrijft deze bevindingen en ziet dagelijks hoe belangrijk bestaanszekerheid is voor inwoners die afhankelijk zijn van ondersteuning van gemeenten en Werkzaak.

Behoud van een sterk minimabeleid

De cliëntenraad roept de deelnemende gemeenten op om terughoudend te zijn met het versoberen, beperken of afschaffen van minimaregelingen.

Voor inwoners met een laag inkomen zijn deze voorzieningen geen luxe, maar een noodzakelijke ondersteuning om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Dit geldt voor alle minimaregelingen, waaronder bijzondere bijstand, participatieregelingen, inkomensondersteunende voorzieningen, energieregelingen en de gemeentelijke zorgpolissen.

Wij zijn van mening dat juist in tijden van economische onzekerheid en stijgende kosten een krachtig minimabeleid noodzakelijk is. Het wegvallen van deze regelingen kan leiden tot schulden, het mijden van zorg, sociale uitsluiting en een verdere verslechtering van de bestaanszekerheid van inwoners.

De cliëntenraad vraagt gemeenten daarom om bij toekomstige begrotingskeuzes en bezuinigingsmaatregelen de gevolgen voor inwoners i met een kwetsbare financiële positie

nadrukkelijk mee te wegen en bestaanszekerheid als leidend uitgangspunt te hanteren.

Waardering voor de koers van Werkzaak

Tegelijkertijd wil de cliëntenraad ook haar waardering uitspreken voor de ontwikkeling die Werkzaak de afgelopen jaren heeft doorgemaakt.

Wij constateren dat Werkzaak steeds meer inzet op het betrekken van cliënten bij vraagstukken die hen direct raken. Daarnaast ervaren wij dat binnen de organisatie nadrukkelijk wordt gekeken naar wat inwoners wél kunnen en welke ondersteuning nodig is om hen verder te helpen.

Ook signaleren wij een groeiende aandacht voor maatwerk, de menselijke maat en het samen optrekken met cliënten. In plaats van uitsluitend uit te gaan van regels en processen wordt steeds vaker gekeken naar de persoonlijke situatie van inwoners en naar passende oplossingen.

De cliëntenraad vindt deze ontwikkeling bijzonder waardevol en sluit hiermee aan bij de conclusies van het SCP-onderzoek, waarin vertrouwen, maatwerk en aansluiting bij de leefwereld van inwoners als belangrijke factoren voor bestaanszekerheid worden genoemd.

Wij spreken daarom de wens uit dat Werkzaak deze koers blijft voortzetten en verder versterkt. Wat de cliëntenraad betreft mag Werkzaak zich ontwikkelen tot een voorbeeldorganisatie binnen het sociaal domein als het gaat om:

- het betrekken van cliënten bij beleid en uitvoering;
- het toepassen van maatwerk waar dat mogelijk en noodzakelijk is;
- het werken vanuit vertrouwen;
- het gezamenlijk zoeken naar oplossingen met inwoners;
- het centraal stellen van de menselijke maat.

Advies

De cliëntenraad adviseert het bestuur van Werkzaak en de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten om:

1. Bestaanszekerheid als expliciet uitgangspunt te hanteren bij beleidsvorming en begrotingsafwegingen.
2. Bestaande minimaregelingen, waaronder de gemeentelijke zorgpolissen, in stand te houden en waar nodig te versterken.
3. De gevolgen van landelijke bezuinigingen en beleidswijzigingen voor inwoners actief te monitoren.
4. Inwoners en ervaringsdeskundigen structureel te betrekken bij de ontwikkeling van beleid.
5. Te blijven investeren in een toegankelijke, mensgerichte dienstverlening gebaseerd op vertrouwen en maatwerk.
6. De positieve ontwikkelingen binnen Werkzaak op het gebied van cliëntparticipatie en maatwerk verder uit te bouwen en te borgen.

Tot slot

De cliëntenraad realiseert zich dat gemeenten en uitvoeringsorganisaties voor grote financiële uitdagingen staan. Juist daarom vinden wij het belangrijk te benadrukken dat bestaanszekerheid niet moet worden gezien als een kostenpost, maar als een investering in mensen en in de samenleving.

Wij roepen u op om inwoners met een minimuminkomen niet de rekening te laten betalen van landelijke bezuinigingen of lokale financiële keuzes. Het behouden van sterke minimaregelingen, toegankelijke ondersteuning en een mensgerichte uitvoering zijn essentieel voor het welzijn, de gezondheid en de participatie van onze inwoners.

Investeren in inwoners die onzekerheid ervaren over hun bestaanszekerheid levert niet alleen maatschappelijke, maar ook economische voordelen op. Wanneer mensen voldoende ondersteuning ontvangen, nemen hun zelfvertrouwen, welzijn en mogelijkheden om actief deel te nemen aan de samenleving toe. Dit vergroot de kans op participatie en, waar mogelijk, op het vinden van betaald werk. Daarnaast worden gezinnen en sociale netwerken ontlast, waardoor ook zij meer ruimte krijgen om maatschappelijk actief te zijn en hun eigen mogelijkheden te benutten.

Een investering in bestaanszekerheid is daarmee een investering die zich op meerdere manieren terugbetaalt. Het draagt bij aan sterkere inwoners, een veerkrachtigere samenleving en kan tegelijkertijd leiden tot lagere maatschappelijke kosten op de langere termijn. Zo ontstaat een win-winsituatie voor inwoners, samenleving én gemeente.

Wij vertrouwen erop dat u deze zorgen en aanbevelingen betrekt bij toekomstige besluiten.

Met vriendelijke groet,

Cliëntenraad Werkzaak Rivierenland